

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 106/24
21.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Богдановић, адвокат из Београда, Улица Маршала Тита број 121, против туженог “Ringier Serbia” д.о.о. Београд, Косовска улица број 10, чији је пуномоћник Душан Стојковић, адвокат из Београда, Његошева улица број 28а, ради повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П4 392/22 од 07.03.2024. године, у седници већа одржаној дана 21.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе парничних странака и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П4 392/22 од 07.03.2024. године у ставу првом, другом, четвртном, шестом, осмом и деветом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, па је утврђено да је тужени повредио његова ауторска права, тако што је дана ... године на интернет сајту www.blic.rs неовлашћено јавно саопштио ауторско дело – фотографију “Дино Дворник” без назначења имена или псеудонима аутора и у непотпуној форми. Ставом другим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде имовинске штете због неовлашћеног јавног саопштавања његовог ауторског дела фотографије “Дино Дворник” исплати износ од 17.581,00 динар са законском затезном каматом почев од 07.03.2024. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца на име накнаде имовинске штете, преко досуђеног износа од 17.581,00 динар до траженог износа од 17.700,00 динара за износ од још 119,00 динара. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем његовог ауторског дела – фотографије “Дино Дворник”, без назначења имена или псеудонима аутора исплати износ од 20.000,00 динара са

законском затезном каматом, почев од 07.03.2024. године до коначне исплате. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора преко досуђеног износа од 20.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара за још 30.000,00 динара. Ставом шестим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца, па је обавезан тужени да тужиоцу на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора јавним саопштавањем његовог ауторског дела-фотографије “Дино Дворник” у непотпуној форми исплати износ од 20.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 07.03.2024. године до коначне исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца на име накнаде неимовинске штете због повреде моралних права аутора преко досуђеног износа од 20.000,00 динара до траженог износа од 50.000,00 динара, за још 30.000,00 динара. Ставом осмим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 57.906,48 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате. Ставом деветим изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ парничних трошкова почев од дана пресуђења до дана извршности пресуде.

Против наведене пресуде и то става првог, другог, четвртог, шестог и осмог изреке, тужени је благовремено изјавио жалбу из свих разлога прописаних одредбом члана 373 став 1 Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Тужилац је благовремено изјавио жалбу против одлуке из става осмог и деветог изреке побиијане пресуде, који се односе на трошкове парничног поступка, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражио.

Испитујући првостепену пресуду у границама овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” број 72/11, 49/13, 74/13, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Апелациони суд је оценио да су жалбе тужиоца и туженог неосноване.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд, пази по службеној дужности. Изрека првостепене пресуде је јасна, разумљива и не противречи сама себи и разлозима пресуде, као ни доказима који се налазе у спису и садржи јасне, потпуне и довољне разлоге о свим битним чињеницама, тако да се њена законитост и правилност са сигурношћу може испитати, па не стоје наводи из жалбе којима се указује на учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је фотограф и аутор је ауторског дела – фотографије “Дино Дворник” на којој се види Дино Дворник у јакни “рокерка”, како у рукама држи фотоапарат “Nikon” са погледом у висину. Фотографија је настала деведесетих година, када је тужилац са Дином Дворником, после доделе награде ишао по Скадарлији где је и настала фотографија која је рађена за часопис “...”, а тужилац је радио као уредник фотографије у поменутом часопису. Тужени су дана ... године без сагласности тужиоца, као аутора фотографије, саопштили ауторско дело тужиоца –

фотографију “Дино Дворник”, на интернет сајту www.blic.rs у оквиру текста “Товорили су ми да сам ..., а ја сам га спасила 500 пута. ...” и није назначио име или псеудоним аутора фотографије и фотографију саопштио у непотпуној форми, тако што је исту исекао у горњем и доњем делу фотографије. Тужени пре објављивања предметне фотографије нису контактирали тужиоца.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио изведеним доказима, које је правилно оценио применом члана 8 ЗПП и оне се жалбеним наводима парничних странака не доводе у сумњу. На правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је доносећи ожалбену пресуду у ставовима првом, другом, четвртном и шестом изреке правилно применио материјално право садржано у одредбама чланова 2 став 1, 8, 9 став 1, 14, 15, 17 став 1 и 2, 19, 20 став 1, 21 став 1, 30, 43, 98, 204, 205 и 206 Закона о ауторском и сродним правима ("Сл. гласник РС", бр. 104/09, 99/11, 119/12, 29/16 - одлука УС и 66/19) када је закључио да је тужилац аутор предметне фотографије, да је тужени повредио тужиочева морална ауторска права и обавезао да му накнади штету коју је, као аутор, претрпео због тога што је тужени јавно саопштио фотографију “Дино Дворник” на којој се налази Дино Дворник у јакни “рокерка”, како у рукама држи фотоапарат “Nikon” са погледом у висину, без значења имена или псеудонима аутора, као и означену фотографију објавио у непотпуној форми без сагласности тужиоца.

У погледу основа одговорности туженог, првостепени суд је у својој одлуци изнео јасне, потпуне и правилне разлоге, које прихвата и овај суд, као другостепени, који се жалбеним наводима туженог не доводе у сумњу. Описаним поступањем туженог јавним саопштавањем тужиочеве фотографије без његове сагласности и означавања тужиоца као аутора, те његовим неовлашћеним изменама, тужени је повредио ауторска права тужиоца, што је правилно утврдио првостепени суд, имајући у виду да наведена фотографија представља ауторско дело тужиоца у смислу одредбе члана 2 Закона о ауторском и сродним правима, па је тужени био дужан да се понаша у складу са одредбама чланова 14-18 истог закона, којим су заштићена морална права аутора, прво да му се призна ауторство, право на назначење имена, право да се одреди начин на који ће се његово дело објављивати, право на заштиту интегритета и право на супротстављање недостојном искоришћавању дела. Поступањем супротно наведеним одредбама, тужени је повредио ауторско дело тужиоца у смислу одредбе члана 204 наведеног закона, стога је овлашћен да тражи заштиту свог дела према одредби члана 205 став 1 и 2 истог закона. Тужени, који је објавио тужиочеву фотографију у обавези је, како правилно закључује првостепени суд у смислу одредбе члана 205 Закона о ауторском и сродним правима, да накнади материјалну и нематеријалну штету, коју је проузроковао тужиоцу због повреде моралних права аутора.

Правилно је поступио првостепени суд када је одмерио накнаду имовинске штете због неовлашћеног јавног саопштавања предметне фотографије, у износу од 17.581,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, сагласно одредби члана 189. став 2. и 177. Закона о облигационим односима, с обзиром на то да је у моменту пресуђења утврђена висина и обим имовинске штете коју је тужилац претрпео.

Начин и обим накнаде одређена је, у складу са одредбом члана 169. и 170. Закона о ауторском и сродним правима, примерено врсти и начину искоришћавања

ауторског дела, на основу објективних критеријумима који одговарају условима тржишта на коме је дело коришћено, а који критеријуми су садржани у ценовнику УЛУПУДС-а о минималним ценама употребе фотографије. Ценовник УЛУПУДС, сачињен је на основу квалитета, оригиналности, сложености и актуелности дела, могућности продаје дела, материјалне користи коју друга страна постиже коришћењем дела и других услова.

Правилно је првостепени суд применио критеријуме за одмеравање висине накнаде имовинске штете имајући у виду ценовник УЛУПУДС 2017/2018, који је важио у моменту објављивања предметне фотографије, којим је предвиђена минимална накнада од 150 евра у динарској противвредности за коришћење фотографије по објави у периоду од једне године на интернет порталу, што чини динарску противвредност од 17.581,00 динара према средњем курсу евра важећем на дан пресуђења (1 евро = 117,2007 динара).

Накнада неимовинске штете овде тужиоцу припада по основу одредбе члана 205 став 1 тачка 3 Закона о ауторском и сродним правима у вези са одредбом члана 15 истог закона, с обзиром да тужилац није означен као аутор фотографије навођењем имена, псеудонима или знака, како је, с обзиром на облик јавног саопштавања то било могуће, као и у вези са одредбом члана 17 наведеног закона, с обзиром да је фотографија саопштена у измењеном облику, тако што је без сагласности тужиоца исечен горњи и доњи део. Како тужени у конкретном случају пре преузимања и објављивања тужиоцеве фотографије није тражио сагласност од тужиоца, правилан је закључак првостепеног суда да је тужени јавно саопштио без означавања тужиоца као аутора или у измењеној форми ауторско дело тужиоца, чиме је тужиоцу проузроковао неимовинску штету, коју је тужени дужан да му надокнади, на основу члана 200 став 1 ЗОО-а у вези са чланом 205 став 2 Закона о ауторском и сродним правима.

Правилно је првостепени суд одмерио висину накнаде нематеријалне штете проузроковане тужиоцу, ценећи све субјективне и објективне околности, водећи рачуна о значају повређеног добра, значају означавања аутора именом или псеудонимом, као и интегритету његовог ауторског дела и повреди форме, водећи рачуна да висином накнаде нематеријалне штете изазване душевним боловима аутора треба да се постигне душевна равнотежа, односно да је потребно да ова накнада представља сатисфакцију титулара повређеног добра и да не сме имати лукративни карактер, а све у смислу одредбе члана 200 став 2 Закона о облигационим односима. Такође, према одредби члана 277 ЗОО тужиоцу припада и право на законску затезну камату од дана пресуђења, па до исплате. Разлоге за своју одлуку, које је дао првостепени суд, у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд, као другостепени, те одлуку посебно не образлаже на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП-а.

На досуђене износе тужиоцу припада и законска затезна камата у складу са чланом 277 Закона о облигационим односима, имајући у виду да је новчана накнада неимовинске штете утврђена с обзиром на вредност новца на дан доношења првостепене пресуде, како је то правилно оценио првостепени суд.

Без утицаја на правилност пресуде су наводи жалбе туженог да је фотографија преузета са друштвене мреже "Instagram" где је већ била објављена од стране ... Ово због

тога што тужени није поступао у складу са чланом 15. Закона о ауторским и сродним правима којим је предвиђена обавеза сваког лица које искоришћава туђе ауторско дело да наведе име аутора изузев, ако је то с обзиром на конкретан облик јавног сопштавања технички немогуће или нецелисходно, а што овде није био случај. Чињеница да је спорна фотографија већ била објављена, према правилном закључку првостепеног суда, не искључује обавезу лица, које саопштава нечије ауторско дело, да означи лице које је његов аутор, односно не значи да се аутор одрекао права да даје сагласност на свако наредно објављивање истог.

Приликом одлучивања о основаности жалбе, односно законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале наводе које је тужени истицао у жалби, али како не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари није их посебно образлагао, сходно члану 396 став 1 ЗПП.

Потврђена је одлука о трошковима првостепеног поступка, јер је донета правилном применом одредби чланова 165 став 2 у вези члана 153 став 1, 154 и 163 ЗПП, с обзиром на успех тужиоца у спору. Нису основани наводи жалбе тужиоца којима се побија одлука о трошковима поступка, с обзиром да су тужиоцу од стране првостепеног суда правилно одмерени нужни и неопходни трошкови за вођење поступка, а који се састоје од накнаде за састав тужбе, за заступање од стране пуномоћника из реда адвоката на 2 одржана рочишта, као и на име судске таксе на тужбу и пресуду, а који трошкови су одмерени сходно важећој АТ и ТТ на дан доношења одлуке према опредељеном трошковнику пуномоћника тужиоца. Правилно је првостепени суд оценио да тужиоцу не припада накнада за један образложени поднесак у износу од 13.500,00 динара, с обзиром да исти није био нужан и неопходан за вођење овог судског поступка. Такође, правилно је првостепени суд оценио да нема места увећању накнаде трошкова парничног поступка за 50% за сваки кумулативно постављен захтев, зато што се не ради о самосталним захтевима, већ о захтевима по различитим видовима штете, који зависе од претходног утврђења да је тужени повредио ауторско право тужиоца. Правилно је првостепени суд досудио тужиоцу законску затезну камату на новчани износ накнаде трошкова поступка почев од истека рока за добровољно испуњење, односно од дана наступања извршности одлуке, сходно одредбама члана 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

На основу изложеног, применом члана 390. и 401. тачка 2 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке, а на основу овлашћења из члана 165. став 1. у вези члана 153. ЗПП, као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић